

## ILDSTØTTEN

eller

ISRAEL I TRÆLDOM.

Af Pastor I. M. Ingraham.

Næste Dag besøgte min Broder paany Søen, da han tilsigtede at tale med nogle vise og gode Mænd af vort Folk, for hvem han vilde aabenbare sit sande Navn og raadslaa med dem om Folkets Fremtid. Paa Vejen saa han to Hebræere, der stredes, og da han kom i deres Nærhed, slog den ene den anden med et Stykke Værktøj, saa han vaklede ved Slaget.

„Mænd, I er jo Brødre,“ raabte Moses til dem, „hvorforslaar I hverandre?“ og derpaa tilføjede han sørgmodig og alvorlig til den, der havde ført Slaget:

„Ven, hvorfor begik du denne Uret? Den, du slog, er en Hebræer. Pryglers eders Opsynsmænd eller ikke tilstrækkeligt? Skal I oven i Købet slaa hverandre?“

Manden der havde mishandlet sin Kammerat, saa forbitret paa min Broder og sagde:

„Du er Remeses, Faraos Datters „hebraiske Søn!“ Jeg erindrer dig godt. Billeder du dig ind, at du endnu er Fyrste af Ægypten? Møris er nu vor Konge. Du glemmer, at du nu er en Slave ligesom vi andre. Har du maaske i Sinde at dræbe mig, ligesom du dræbte Ægypteren i Gaar?“

Ikke saa snart havde Manden talt saaledes, før Moses, der med Uro indsaar, at Sagen var bleven bekendt, og som allerede bemærkede, at enkelte ægyptiske Opsynsmænd, og mange Hebræers Øjne var fæstede paa ham, skyndte sig bort, thi han saa flere løbe hen til en af Møris' højere Embedsmænd, som derpaa kort afsted i Hast, rimeligvis for at opsøge Møris, der ikke var langt borte. Adskillige Hebræere vilde have arresteret Moses, da de hørte, hvem han var, thi de betragtede ham snarere som en Ægypter end som en af deres egne. Men det lykkedes ham at slippe bort og komme over Nilen. Da han fortalte os, at hans Handling mod Ægypteren var bekendt, og at Møris nu blev underrettet om alt, raadede baade Moder og jeg ham til øjeblikkelig Flugt.

Han sagde, at han ikke tvivlede om Kongens fjendtlige Sindelag, og at han altsaa ganske vist burde være forsigtig. „Men,“ tilføjede han, „jeg frygter ikke Faraos i den Grad, at jeg selv om jeg var i hans Magt, skulde enten benægte, undskylde eller bede om Tilgivelse for min Handling. Hvad jeg har gjort, vil jeg forsvare. Undertrykkeren fortjente at dø. Og paa samme Maade vil Gud en Dag ved en Hebræers Haand slaa Faraos og hele hans Hær!“

Da Amram, vor Fader, kom ind og hørte, hvad der var sket, sagde han:

„Jakobs Gud være pris! Der er en Mand i Israel, som har Mod nok til at slaa en af hans Folks Undertrykkere! Fly, min Søn! Fly, ikke af Frygt, thi du er en tapper Mand og har været en prøvet Soldat; men fly for at bevare et Liv, som Aanden siger mig, vil blive af stor Betydning for vort Folk.“

„Fader,“ sagde Moses sørgmodig, „jeg tænkte mine Brødre vilde indse, at Gud er med mig, og at de vilde anerkende mig som deres Ven i Stedet for at forene sig med Ægypterne imod mig. Jeg vil flygte. Møris vil blive glad over at faa mig i sin Magt. Men i det Haab, at jeg selv i et fremmed Land vil kunne tjene mit Folk, i det mindste med Bønner til Gud for dets Velfærd, vil jeg bevare mit Liv mod Faraos Efterstræbelser.“

I en Ægypters Dragt, forsynet med Føde og Penge, omfavnede min Broder os alle og forlod Huset, medens min Moder græd og sagde:

„For anden Gang har jeg udsendt mit Barn for at fri ham fra Faraos Sværd; første Gang til Bølgerne og nu til den vilde Ørken!“

„Og Bølgerne, o Kvinde,“ sagde min Fader, „gjorde ham til Fyrste af Ægypten. Ørkenen kan ved Guds Hjælp give ham tilbage til at være Konge over Israel.“

Jeg ledsagede min Broder en Times Vej, hvorefter vi skiltes med en hjertelig Omfavelse. Han tog Vejen til Midian. Ruel Jethro, Herren over det Land, som blev bygget af Midian, en Søn af Abraham og Keturah, har du, o Konge, vistnok mødt ved Remeses' Bord i Ægypten, og han indbød dengang min Broder til at besøge ham i Arabien.

Det var heldigt for Moses, at han saa godt kendte Møris' Karakter; thi da jeg vendte tilbage hørte jeg af Moder, at en Afdeling Soldater var bleven udsendt af Faraos for at gribe ham. Endnu en Times Venten, og han vilde være faldet i hans Hænder.

Paa min Moders Opfordring, o Konge, har jeg skrevet foranstaaende, og indlagt finder du hans Brev til dig. Jeg var næppe kommet hjem, før min Familie beredte sig til at flygte for Kongen, da de frygtede hans Vrede, naar han fik at høre, at Moses var undsluppet. Ikke fordi Faraos just brød sig om, at Ægypteren var dræbt, men han vilde naturligvis med Glæde gribe en Lejlighed til at tilintetgøre sin fordums Medbejler til Tronen.

Maatte Gud længe bevare dit Liv, o Konge.

Skrevet i Ægypten af din Tjener

Hebræeren Aaron.

## EFTER ET MELLEMRUM AF FYRRETYVE AAR

besøger

REMESES, FYRSTE AF TYRUS OG DAMASKUS, EN SØN AF SESOSTRIS,

Ægypten og sender sin Fader følgende Række af Breve.

Første Brev.

Faraos Palads ved Søen Møris.

Min dyrebare Fader og Konge!

Det er med dyb Bevegelse, at jeg finder mig omgivet af de Scener, som dit Øje var fortroligt med, da du for seks og fyrretyve Aar siden som ung Mand besøgte Ægypten. Enhver Genstand, som jeg ser, faar ny Interesse, naar jeg tænker: „Dette saa ogsaa min Fader. Paa denne Terrasse har han staaet og set ud over Landskabet og langs disse Korridorer har hans Skridt fremkaldt et Ekko svarende til det, der lyder efter mine.“

De Breve, som du skrev under dit Ophold her til min afdøde Bedstemoder, og som nu er i min Besiddelse, har tidlig gjort mig fortrolig med dette vidunderlige Land, og jeg genkender ethvert Sted af Interesse fra din Beskrivelse.

Der er dog sket nogle Forandringer, Faraos Møris, som forlængst er død, og hans Søn Memphra-Thothmes, Thothmeses, hans Sønnesøn og Thothmeses den 4de, der nu er Konge, har alle indviet deres Herredømme ved at lægge Grundstenen til Templer, Paladser og Pyramider, medens Ruinerne af andre er blevet genopbyggede. Møris restaurerede det gamle Thoth-Tempel paa Øen Rhoda, hvor Prins Remeses som nyfødt var skjult i tre Maaneder, og ligeledes mange andre Templer. Hans Regering, hvor tyrannisk den end var, udmærkede sig dog ved Fremgang i Kunst og Videnskaber, i Astronomi, Arkitektur og Krigskunst. Hans Pyramide er imponerende og udmærker sig ved at have en Obelisk ved hvert Hjørne. Hans Sø er dog denne Faraos største Monument, om jeg saa maa kalde det.

Søen paabegyndtes af tidligere Fyrster og udvidedes af Dronning Amense, for at den skulde kunne optage det overflødige Nilvand, naar Overflømmelsen, som det undertiden sker, stiger for højt og vil sætte Markerne under Vand, efter at Sæden er kommet op. Søen var dog ikke stor nok til helt at raade Bod paa dette Onde, og Kong Møris udvidede den derfor endnu mere ved Hjælp af Hebræerne, af hvilke tre Hundrede Tusinde siges at være omkomne under Arbejdet, inden det var fuldført. Den er nu stor nok og maa regnes for et af Verdens største Vidundere. Midt i denne prægtige Sø rejser sig to Pyramider, paa Toppen af hvilke, tre Hundrede og otte Fod oppe i Luften, der paa to Troner, dannet i Form af en Vogn, staar to Statuer, paa den ene Thoths, paa den anden Møris.

Paa den første er skrevet:

„Guden gav Held,“

paa den anden:

„Faraos byggede.“

Under denne Inskription staar der:

„Denne Sø er tre Hundrede og halvtreds Mile i Omkreds og et Hundrede og halvtreds Fod dyb. Inden sine Bredder kan den optage alle Floder paa Jorden.“

Om de øvrige Ting, som jeg har set her i Ægypten, skal jeg ikke skrive noget, da du jo kender det lige saa godt som jeg. Kun skal jeg berette, hvad der er mig meddelt, at Kong Møris gjorde den Opdagelse, at det Sagn, der fortalte om skjulte Værelser i det Indre af den store Sfinks, var Sandhed. Han fandt Indgangen, som var under det lille Tempel, der stod mellem Sfinksens Forpoter, men hvad han opdagede derinde, vides ikke. Kan saa meget er sikkert, at han pludselig viste sig at være i Besiddelse af en stor Mængde Guld, Sølv, Juveler og kostbare Stene, ved hvis Hjælp han udførte sine storslaaede Byggeforetagender.

Du har vist næppe glemt den fangne æthiopiiske Konge, Oechoris. Han lever endnu, skønt Skæggene er snehvidt og hans Skikkelse sammenfalden. Han føres hvert Aar i Lænker i Processionen til Gudernes Templer.

Det hebraiske Folks Tilstand, som du var dybt interesseret i, har ogsaa vakt min Sympathi. Fyrretyve Aar har forøget deres Antal, til Trods for alle Faraonernes sindrige Opfindelser for at ødelægge dem ved dræbende Arbejde, og de udgør nu tre og en halv Million Sjæle. Befolkningen i Ægypten er kun syv Millioner, og altsaa er der en Hebræer for hver to Ægyptere. Denne alarmende Tingens Tilstand fylder Thothmeses den fjerdes Sind med uophørlig Angst, og han har flere Gange tilstaaet mig, at han frygter for sin Krones Sikkerhed.

Thothmeses er en Konge, der ikke besidder mange store Egenskaber. Han er svag, forfængelig og en indbildt Visdom, vankelmødig og en slavisk Tilbeder af Gudene. Mig har han modtaget meget venskabeligt, men spurgte nysgerrig, hvorfor jeg havde ventet til en saa sen Alder med at foretage Rejser. Jeg svarede ham naturligvis, som sandt var, at mit Fyrstendømme Damaskus, som jeg havde arvet efter min Moder, hidtil havde udfordret hele min Tid, da det ikke mindre end tre Gange var blevet anfaldet af Sabæerne. Hans Grusomhed paa Hebræerne har gjort et uhyggeligt Indtryk paa mig, og jeg har tilmed hørt, at han har haft i Sinde at udrydde dem alle, og at kun hans Raads Forestillinger om det farlige heri har afholdt ham.

Hebræerne selv forekommer mig mere oplyste, end da du kendte dem. Ideen om Gud er klarere hos de fleste, medens deres Haab om en Befrier er kraftigt og levende. Kun faa af de gamle erin-

drer Remeses eller Moses, og ingen ved noget om hans nuværende Opholdssted, men tror, at han er død for længe siden. Jeg skal imidlertid efter dit Ønske fortsætte mine Efterforskninger efter Prins Remeses.

Jeg sender sluttelig mine bedste Hilsener til min Søster Amense og hendes Mand, Sisiris, Kongen af Sidon.

Din hengivne Søn

Remeses af Damaskus.

Min dyrebare Fader!

Jeg aabner atter dette Brev for at underrette dig om, at medens det har ligget og ventet i tre Dage paa, at Fyrsten af Sareptas Galej skulde sejle, har jeg faaet Tidende om din gamle Ven, Remeses. Han lever og er i Midian, som du tænkte, og han er rask om end temmelig gammel. Dette er alt, hvad jeg nu kan tilføje til dette Brev, da Sekretæren hos Sareptanerne venter i mit Modtagelsesværelse paa at faa Brevet, eftersom Vinden nu er gunstig.

Rmeses.

Andet Brev.

Remeses af Damaskus til sin Fader, Sesostris af Fønicien.

Byen On i Ægypten.

Kære Fader!

Da jeg ser Lejlighed til at sende dig dette Brev i Over-Morgen, vil jeg herved fortælle dig, hvorledes jeg fik Underretning om, at din gamle Ven Remeses endnu stedse er i Kongeriget Midian, hvortil han flygtede for Kong Møris.

Som Følge af dine sidste Anordninger til mig, har jeg omhyggelig gjort alle mulige Forespørgsler om Remeses lige siden min Ankomst hertil. I Gaar fik jeg at vide, at en Karavane var ankommet fra Ezion-Geber, som Edomiterne kalder Ek-kaba, et Sted ikke langt fra Grænsen af Halvøen Midian, og jeg skyndte mig at opsøge den i en af Forstæderne til Solens By.

Da jeg havde fundet Karavanens Fører, forestillede jeg mig selv for ham som en Fremmed, der rejste for at udvide sine Kundskaber og se fremmede Lande. Vi kom i en venskabelig Samtale, og da vi havde talt om mange forskellige andre Ting, spurgte jeg ham pludselig om han nogen Sinde havde været i Midian. Han svarede, at han selv var en Midianer, og at han havde forladt Midian for tyve Dage siden med den Karavane, af hvilken Halvdelen tilhørte Jetro, der var Midianiternes Præst og Konge. Da jeg hørte dette Navn, kære Fader, erindrede jeg at have set det omtalt i Hebræeren Aarons Brev, som den Konges, der havde indbudt Moses til at besøge ham.

„Kender De denne Prins Jethro?“ spurgte jeg. „Jeg har siddet ved hans Fødder, hans Haand har ofte hvilet paa mit Hoved, da jeg var Dreng,“ svarede han.

„De kalder ham Præst?“ sagde jeg. „Hvad Religion tilhører han da?“

„Vor Stamfader, Chaldæeren Abrahams.“

„Hebræerne nedstammer fra Abraham,“ sagde jeg.

„Ja, ved Sara, hans første Hustru; Midianiternes er Efterkommere af Midian, en Søn af Abraham med Keturah, den Hustru han tog efter Saras Død. Byerne Epher, Ephat og Hanoeh i Midian blev grundlagt af Fyrster som var denne samme Abrahams Sønnesønner, og Sønner af Midian.“

„Tilbeder De Abrahams Gud?“ spurgte jeg. „Har De nogen Sinde hørt, min Fyrste, at vi skulde være Afgudsdyrkere?“ spurgte han med Varme. „Vi tilbeder en Gud, Himlens Herre, den almægtige Skaber, som aabenbarede sig for vor Fader Abraham.“

Da jeg fortalte ham, at jeg dyrkede den samme Gud, tog han min Haand, kyssede den ærbødigt og sagde højtideligt:

„Der er kun een Gud.“

„Hvorledes er Deres Religionsdyrkelse, da Deres Konge ogsaa er Præst?“

„Vi dyrker ved Ofringer. Morgen og Aften ofrer Præsterne Røgelse, Drikofre og Lam til Gud. Af disse sidste har vi store Folkke. Paa Højtidsdage lægger Kongen selv sin Haand paa Ofrets Hoved og beder den Almægtige at tage dette Liv som et Offer i Stedet for Folkets og at udgyde over dets Hoved den Vrede, som Landet maatte have forskyldt.“

„Ofrede Abram saaledes?“

„Ikke alene Abram, men Noah og alle Patriarkerne i gamle Dage. Vor Gudsdyrkelse bestaar derfor, o Prins, i at ofre et Dyrs Liv for at bevare vor eget.“

„Ja, det vil sige, hvis Himlens Herre vil modtage det. Thi hvo kan veje et Menneskeliv mod et Lams? Men sig mig, har De nogensinde i Midian hørt Tale om en Hebræer ved Vavn Moses?“

„Mener De Ægypteren Moses?“ spurgte han hastigt.

„Han blev opdraget som en Ægypter, og antoges for en Søn af Faraos Datter, men var kun adopteret af hende, og da det kom op, at han var Hebræer, forlod han Ægypten.“

„Den samme Moses, engang Prins Remeses, er nu i Midian, hvor han har opholdt sig de sidste fyrretyve Aar,“ svarede den ærværdige Karavaneføreren. „Han er Svigeren til vor Fyrste, som har gjort ham til Hersker over alle Faarehyrder i den Egn, der ligger mellem Byen Keturah og Havet, og helt ned til Ørkenen, hvor han græsser sine Hjorder paa Bjerget Horeb og dets Dalsider. Der tænker og forfatter han ogsaa i en Hule, thi

han er en Mand af stor Lærdom og højlig æret i Midian som en Vismænd. Han er gift med en Datter af Fyrst Ru-el Jethro og har haft mange Sønner med hende, men kun to lever, Resten er døde som ganske unge. Der gives vist næppe et Menneske i Midian, som ikke kender Moses, den vise Faarehyrde paa Horeb!“

Da jeg hørte dette, kære Fader, glædede jeg mig forud ved Tanken om den Glæde, som Efterretningen herom vilde foraarsage dig. Jeg spurgte nu Karavaneføreren, hvornaar han vilde vende tilbage. Han svarede, at Rejsen skulde gaa for sig om syv Dage, og at det vilde tage ham elleve Dage at naa det Sted, hvor Moses opholdt sig. Efter at have stillet forskellige andre Spørgsmaal om Vejen thi jeg ved, hvilken Pris du vil sætte paa at thi jeg ved, hvilken Pris du vil sætte paa at modtage et Brev fra mig, hvori jeg kan sige, at jeg har set og talt med din gamle Ven. Jeg vil blive borte en Maanedes Tid, tænker jeg, og naar jeg er kommen til Midian, skal jeg straks skrive et langt Brev til dig.

Maatte Abrahams og Moses' Gud altid tage dig i sin Varetægt!

Din hengivne Søn

Remeses af Damaskus.

Tredje Brev.

Moses til Sesostris.

Midians Land.

Min gamle elskede Ven og Konge!

Med hvilke Følelser af Glæde og Taknemlighed jeg omfavnede din fyrstelige Søn, Remeses, formaar jeg ikke at beskrive! Jeg takker Gud for den Glæde, der er forundt mig i mit en og firsindstyvende Aar, at høre fra dig igen, og det igennem din Søns Mund. Og jeg erfarer tilmed og glæder mig derover, at det gaar dig og dit Rige vel. Synet af den unge Remeses genoplivede alt det forbigangne, og i hans Ansigt ser jeg med Henrykkelse dine Træk og dit Smil. Jeg har ligeledes opdaget, at han besidder alle dine Dyder, og fremfor alt, at du har lært ham Kundskaben til den sande Gud. Hans Nærværelse her og hans Redebønhed til at drage over Ørkenen for at besøge mig har bevæget mig dybt. Det forsikrer mig om, at jeg endnu erindres og elskes af eder begge! Og dog, min Ven, har jeg ikke skrevet til dig, thi siden min Flugt fra Ægypten har mit Liv været fuldstændig uden Begivenheder. Af og til har jeg hørt om dig og din Lykke af Købmænd fra Tyrus, men indtil jeg saa din Søn, troede jeg, at jeg helt var glemt.

Jeg skal beholde Remeses saa længe hos mig, som han vil blive her. Men min Levemaade er meget simpel. Vi er et Hyrdefolk, og min Beskæftigelse er at vogte Faar, thi om jeg end er Landets Overhyrde, saa foragter jeg dog ikke at lede mine egne Flokke ud paa Græsengangene, hvor jeg, medens de græsser, hengiver mig i Ensomheden til Tanken paa Gud, lige som jeg med Sorg erindrer mine Brødres Trældom i Ægypten. Fire Konger har hersket og er døde, og endnu slider Jakobs Sønner som Trælle, idet de kun bliver fri for en Undertrykker for at faa en værre i Stedet. Men Dagen for deres Befrielse nærmer sig, Sesostris, min Ven og Broder! Profetiens fire Hundrede Aar nærmer sig sin Slutning. Ved hver Karavanens Ankomst fra Ægypten venter jeg at høre Nyheder om, at den Befrier er kommet, som skal opløse Abrahams Guds Banner og kalde Israel til at samles om det, bytte deres Spader for Spyd, kundgøre deres Frihed og undsige Faraos og hans Magt! Hvo vil dog denne Guds Helt blive? Hvo skal være den foretrukne, som vil faa Æren og Glæden af at føre den mægtige hebraiske Nation ud af Ægypten? Vil de høre hans Stemme? Vil de anerkende hans Autoritet? Vil de have Mod til at følge ham, eller har Ægyptens Aag saa længe tynget paa deres Nakker, at de hverken har Haab eller Længsel efter at blive fri? Saaledes tænker jeg frem og tilbage og beder alvorlig og inderlig til Gud, at han vil sende mit Folk en Befrier, thi Timen er kommen, da han skal erindre sine Løfter til Abraham og vore Fædre!

Efter de sørgelige Beretninger, som din Søn giver mig, er Hebræernes Smertensbæger saa fuldt, at det flyder over, — og for Ægypterne er ogsaa Tyranniets Maal fuldt, thi Herren siger: „Jeg vil dømme det Folk, som de tjener.“ Saaledes venter jeg Ægyptens Magts Omstyrkelse, naar Gud sender sin Engal for at befri Israel ud af Faraos Haand. Desværre ser jeg ikke, hvorledes der blandt det undertrykte Folk skulde findes en Mand begavet med alle de Egenskaber, som udfordres til at optræde som Frelser for dem ud af Slaveriet. Men jeg stoler paa, at han, som har sagt, at han vil gøre det usandsynlige, ogsaa kan gøre det.

I min Landflygtighed har jeg omskrevet Prinsens af Uz's Levnedsbetærelse med stor Omsorg. Ligeledes har jeg undervist mange her i Midian i Guds Sandhed. Jeg har ligeledes med den Almægtiges Bistand skrevet en Beretning om Skabelsen og Menneskeslægten Historie til Fyrst Josef's Tider. Min Hustru Zippora har taget en Afskrift deraf, som jeg skal sende dig med din Søn, om du vil værdiges at modtage den.

Med Forsikringer om mit sande, uforandrede Venskab for dig, skriver jeg mig som din Tjener og Ven

Hebræeren Moses.

(Fortsættes.)